

Arkeologisk förundersökning

Ranneberg 1:7

Resteröds socken
Uddevalla kommun

Rapport 2000:43
Ingela Lundin

Arkeologisk förundersökning

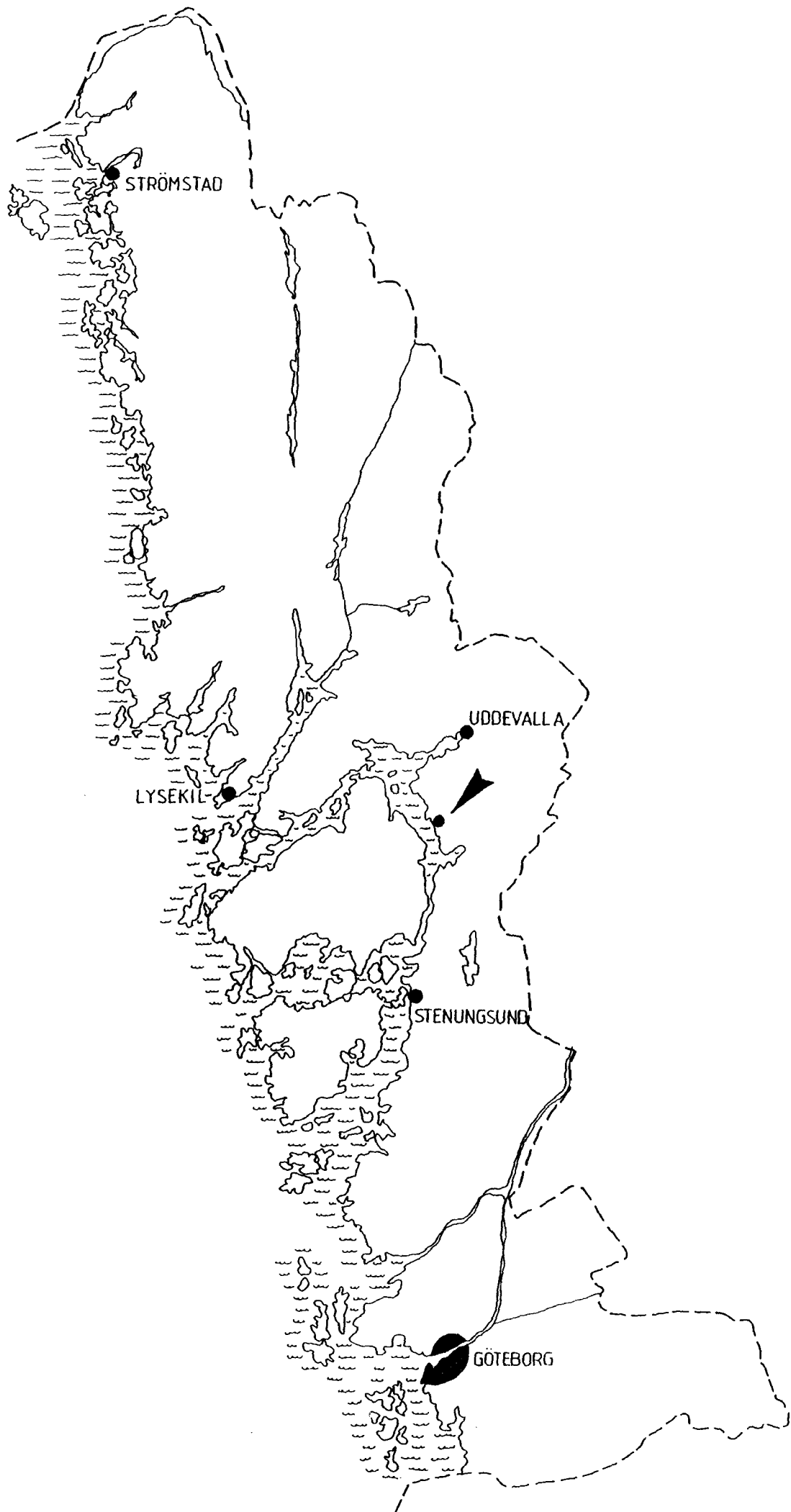
Ranneberg 1:7

Resteröds socken
Uddevalla kommun

*Ur allmänt kartmaterial
från lantmäteriet
medgivande 90.80.12.
Utdrag ur ek.karta 8133*

*Bohusläns museum 2000:43
Ingela Lundin*

Innehåll

Sammanfattning

Bakgrund

Syfte

Landskapsbild

Naturlandskap

Kulturlandskap och historiskt källmaterial

Fornlämningsmiljö

Förundersökningen

Metod

Genomförande

Resultat

Slutsatser

Åtgärdsförslag

Referenser

Administrativa uppgifter

Figurer

Bilaga

1. Sammanfattning

Med anledning av avstyckning av tre tomter från fastighet Ranneberg 1:7, Resteröds socken, Uddevalla kommun utförde Bohusläns museum en förundersökning av fornlämning Raä 24, en boplats utan synlig avgränsning. Undersökningen genomfördes under en dag i november månad år 2000 av antikvarierna Ingela Lundin och Oscar Ortman.

På området för fastighetsförslag B och C grävdes 14 provgropar, samtliga var fyndtomma. Därmed framkom inget som skulle kunna tyda på att fornlämning Raä 24, har en utbredning som skulle sträcka sig in på de föreslagna tomterna. Boplatsen verkar ha sin huvudsakliga utbredning på den platå som är belägen ovanför det nu undersökta området. Fastighetsförslag A bedömdes utifrån topografiska grunder (berg i dagen) inte utgöra ett hot mot fornlämningens nordvästra del.

Bohusläns museum anser härmed att inga vidare antikvariska åtgärder krävs inom tomtförslag A, B och C.

2. Bakgrund

Den 24 november år 2000 utförde Bohusläns museum en arkeologisk förundersökning inom fastighet Ranneberg 1:7 i Resteröd socken, Uddevalla kommun.

Den arkeologiska förundersökningen föranleddes av att fastighetsägarna vill avstycka tre tomter från Ranneberg 1:7 (A, B och C) och på två av dessa bygga var sitt bostadshus samt anlägga en uppfartsväg (*se fig. 2*). Det planerade arbetsföretaget berörde en fornlämning, Raä nr 24, en boplats utan synlig avgränsning. Uppdragsgivare och kostnadsansvarig var Anders Beskow enligt Länsstyrelsens beslut dnr 220-44313-2000.

3. Syfte

Syftet med förundersökningen var att undersöka om planerade avstyckningar skulle komma att skada fornlämning Raä 24, en boplats vars utsträckning är okänd.

4. Landskapsbild

4.1 Naturlandskap

Landskapet kring Ranneberg är kuperat med relativt höga skogbevuxna berg och flacka uppodlade leråkrar däremellan. Den aktuella fastigheten Ranneberg 1:7 har ett kustnära läge och delar av de föreslagna tomterna är belägna inom strandskyddat område.

En stor del av fastigheten består av skogbevuxet berg, men det förekommer en och annan åker på de flackare sandjordssluttningarna. Undersökningsområdet består av en sydvästsluttande skogsbacke beväxt med gles blandskog samt en lerig åker i vall på de lägre liggande ytorna. Skogsbacken och åkern skiljs åt av en stengårdsgård (N-S). Jordarten är sand, med inslag av stenar (0,1–0,3 m stora) och större stenblock.

4.2 Kulturlandskap och historiskt källmaterial

Gården Ranneberg är upptagen i fornlämningsregistret som en by- och gårdstomt, Raä 115 och med äldsta skriftliga belägg från år 1650 (O.G.B, s.54). På fastigheten finns ännu idag välbevarade äldre träbyggnader. Ett av husen är byggt över den bäck som rinner genom fastigheten i nordost-sydvästlig riktning. Det äldsta kartmaterialet består av en geometrisk avritning från 1718 och en enskifteskarta från 1827. Utifrån detta underlag verkar dagens byggnader ha i stort sett samma placering som på 1827 års karta (*se fig. 2a*).

Bohusläns museum anser att gårdens placering, dess anpassning till sin omgivning och byggnadernas förhållande till varandra är en väl sammanhållen miljö med ett stort kulturhistoriskt värde.

4.3 Fornlämningssmiljö

Ett par hundra meter norr om undersökningsområdet återfinns både förhistoriska gravar, två stensättningar, Raä 16 och 20, en domarring, Raä 18 samt en stenåldersboplats, Raä 31, (*se fig.1*).

Den aktuella boplatsen, Raä 24, är centralt belägen på fastigheten. Den ligger på mellan 15 och 30 m.ö.h. Utbredning är ungefärligt utritad på en bergsplatå och dess sydvästra sluttning. Enligt forminnesregistret skall flintavslag, spån och kärnor ha upphittats inom området och på den skogbevuxna sydsluttningen. Vid de föreslagna tomtgränserna B och C skall en markägare, enligt tidigare anteckningar, ha upphittat ett stort antal slagna flintor i en rotvälta.

5. Förundersökningen

5.1 Metod

Den arkeologiska förundersökningen utfördes genom att provgropar grävdes för hand och att en okulär besiktning utfördes på området. Provgropar samt en stengårdsgård mättes in med hjälp av GPS. Området fotodokumenterades översiktligt.

5.2 Genomförande

Eftersom boplatsens utbredning är okänd och därmed gör det planerade arbetsföretagets tillåtlighet osäker, grävdes sammanlagt 14 provgropar på området. Dessa var ungefär 0,5 x 0,5 m stora och till ett djup av 0,3 – 0,4 m. Placeringen av groparna valdes utifrån de planerade fastighetsgränsernas (B och C) samt de nya huskropparnas föreslagna läge.

Under det översta vegetationskiktet, förnan, påträffades ett brunt sandlager 0,05 – 0,25 m djup, därunder vidtog oftast ett grusigt stenigt sandlager (morän) 0,15 – 0,35 m djup. Ställvis kom berggrunden direkt under det första sandlagret (*se bilaga 1 samt fig 3*).

Inget utav sandlagren visade spår av mänsklig påverkan; inga fynd, anläggningar eller kulturlager påträffades.

5.3 Resultat

Sammanlagt grävdes 14 provgropar på de föreslagna tomterna B och C. Samtliga provgropar var fyndtomma, men vid okulärbesiktning av fornlämningsområdet påträffades ett stort avslag i ett vägdike uppe på den högre belägna platån, fyndet tillvaratogs ej. Detta fynd, tillsammans med tidigare observationer samt det topografiska läget, stöder antagandet att det förmodligen är uppe på bergsplatån som det huvudsakliga boplatsområdet står att finna.

De sen tidigare nedtecknade uppgifterna om”ett stort antal avslag i en rotvälta i sydvästra delen av området”.... (d v s den slutning som nu undersökts), kan ha utgjort ett begränsat område med nederoderat material från den något högre belägna boplatsytan eller en mindre tillfälligt använd, slagplats vid flintbearbetning. Tomtförslag A bedömdes utifrån topografiska grunder, berg i dagen, inte utgöra ett hot mot fornlämningens nordvästra del.

6. Slutsatser

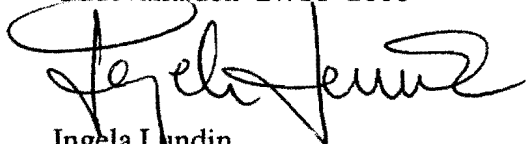
Vid den arkeologiska förundersökningen av Ranneberg 1:7, framkom inget som skulle kunna tyda på att fornlämning Raä 24, har en utbredning som skulle sträcka sig in på de föreslagna tomtarna. Boplatsen verkar ha sin huvudsakliga utbredning på den platå som är belägen ovanför, d v s öster om det undersökta området.

Ett nyfunnet avslag i ett dike längs den väg som genomkorsar boplatsens östra del, samt områdets topografi i övrigt kan bekräfta detta antagande.

7. Åtgärdsförslag

Förundersökningen föranleder inga vidare antikvariska åtgärder och Bohusläns museum har härmed inget att erinra mot tomtförslag A, B eller C.

Uddevalla den 27/11 2000

Ingela Lundin
antikvarie

8. Referenser

Ekenvall V, mfl 1951 Ortnamnen i Göteborgs och Bohuslän,
Ortnamnen i Inlands Fräkne Härad,
Band XI, s. 54.

Arkiv

Bohusläns museums Topografiska Arkiv

Lantmäteriet, Göteborg; Kartmaterial

Fig. 2a: Resteröd, Ranneberg, Enskifte från år 1827; Akt 25 pm

Fig. 2b: Resteröd, Ranneberg, Geometrisk avritning 1718;

9. Tekniska och administrativa uppgifter

Lst. Dnr: 220-44313-2000

BM dnr: 206/00K

BM pnr: 886

Fastighet: Ranneberg 1:7

Socken: Resteröd

Kommun: Uddevalla

Län: Västra Götaland

Fornlämning nr: 24

Ek. karta: 8133

Belägenhet: x: 6466.26, y: 1268.20

Höjd över havet: 15 – 35 m

Koordinatsystem: RT90 2,5 g V

Höjdsystem: RH 70

Uppdragsgivare: Anders Beskow, Björkvägen 20a, 191 41 Sollentuna

Ansvarig institution: Bohusläns museum

Fältansvarig: Ingela Lundin

Fältpersonal: Oscar Ortman

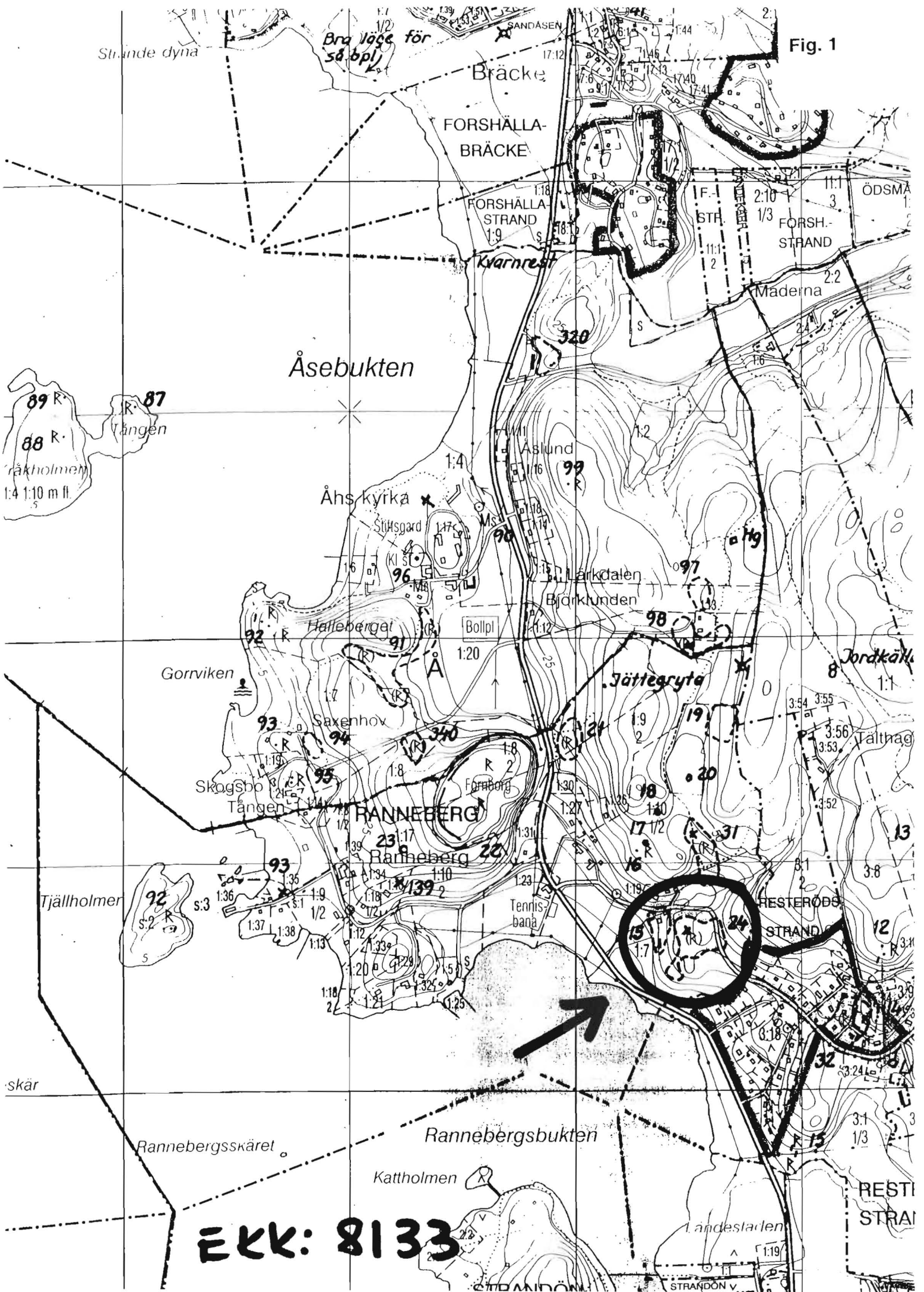
Fältarbetstid: 24/11 2000 (16 tim)

Redigering och layout: Annelie Isacsson

Ritning: Anette Olsson

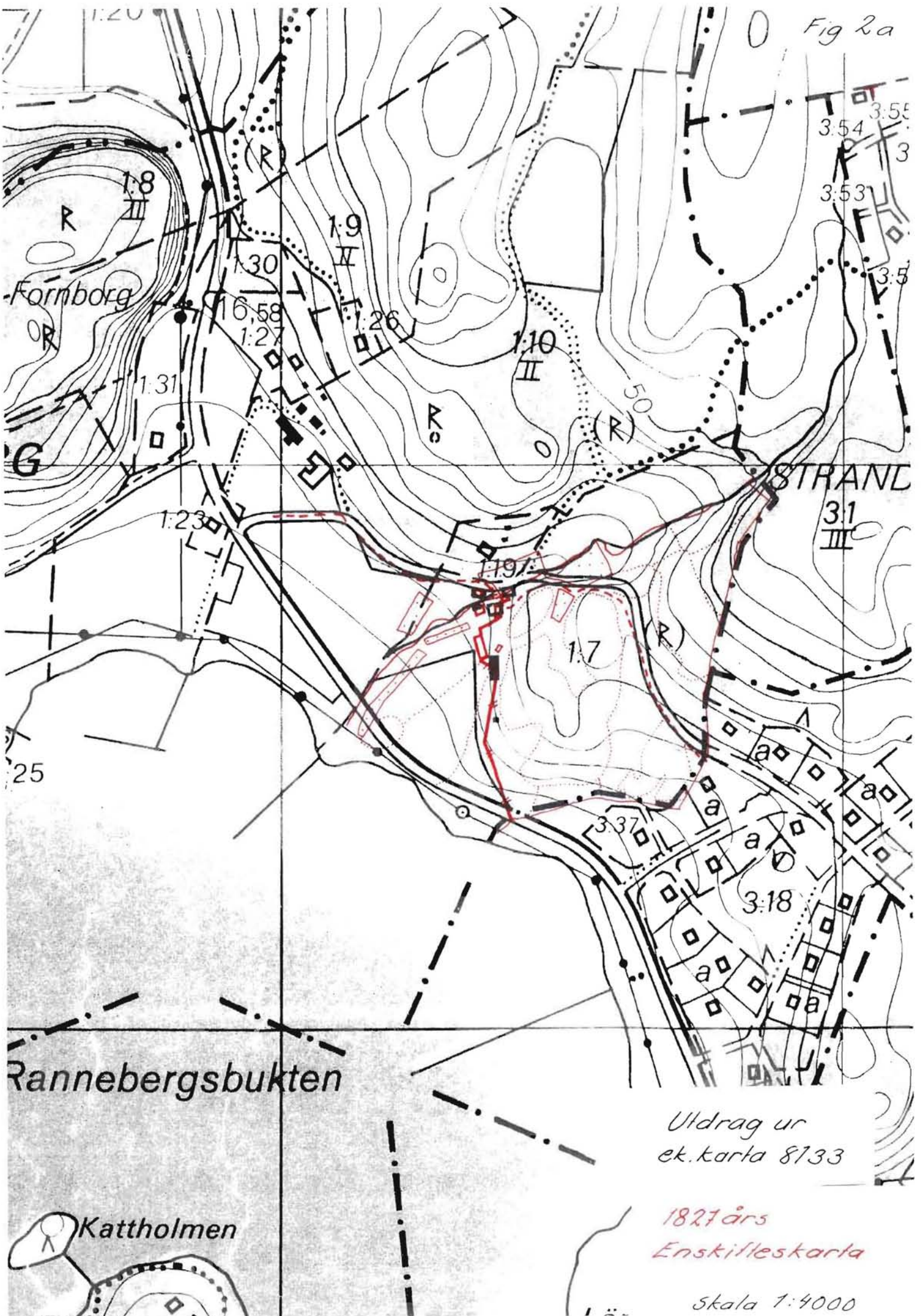
Fynd: Ett flintavslag (ej tillvarataget).

Fig. 1

EKK: 8133

Fig 2a

Fornborg

STRANL

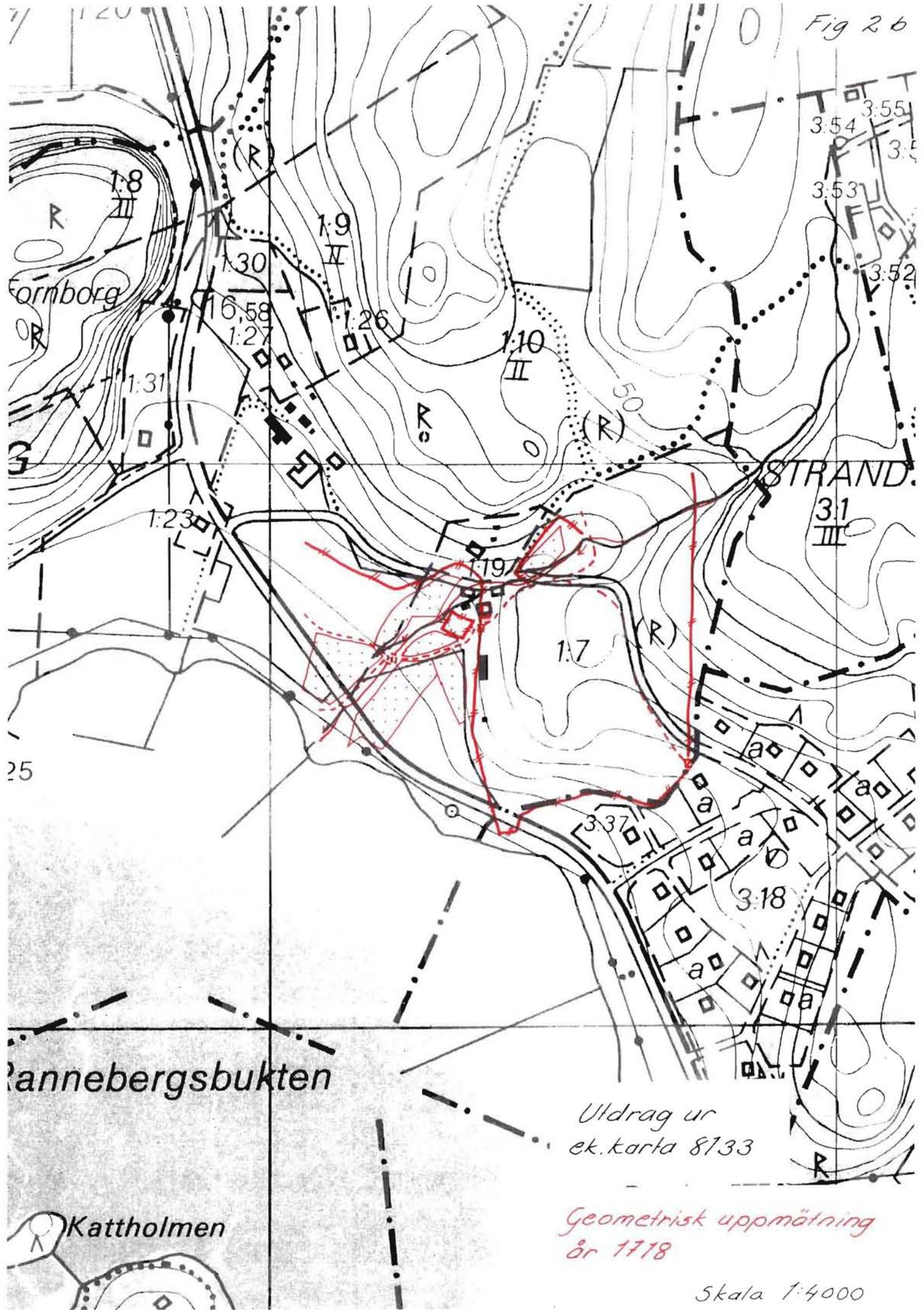
Rannebergbukten

Kattholmen

Uldrag ur ek. karta 8133

1827 års Enskilleskarta

Skala 1:4000

Fornborg

STRAND

Pannebergsbukten

Kattholmen

Uldrag ur
ek.karta 8133

Geometrisk uppmätning
år 1718

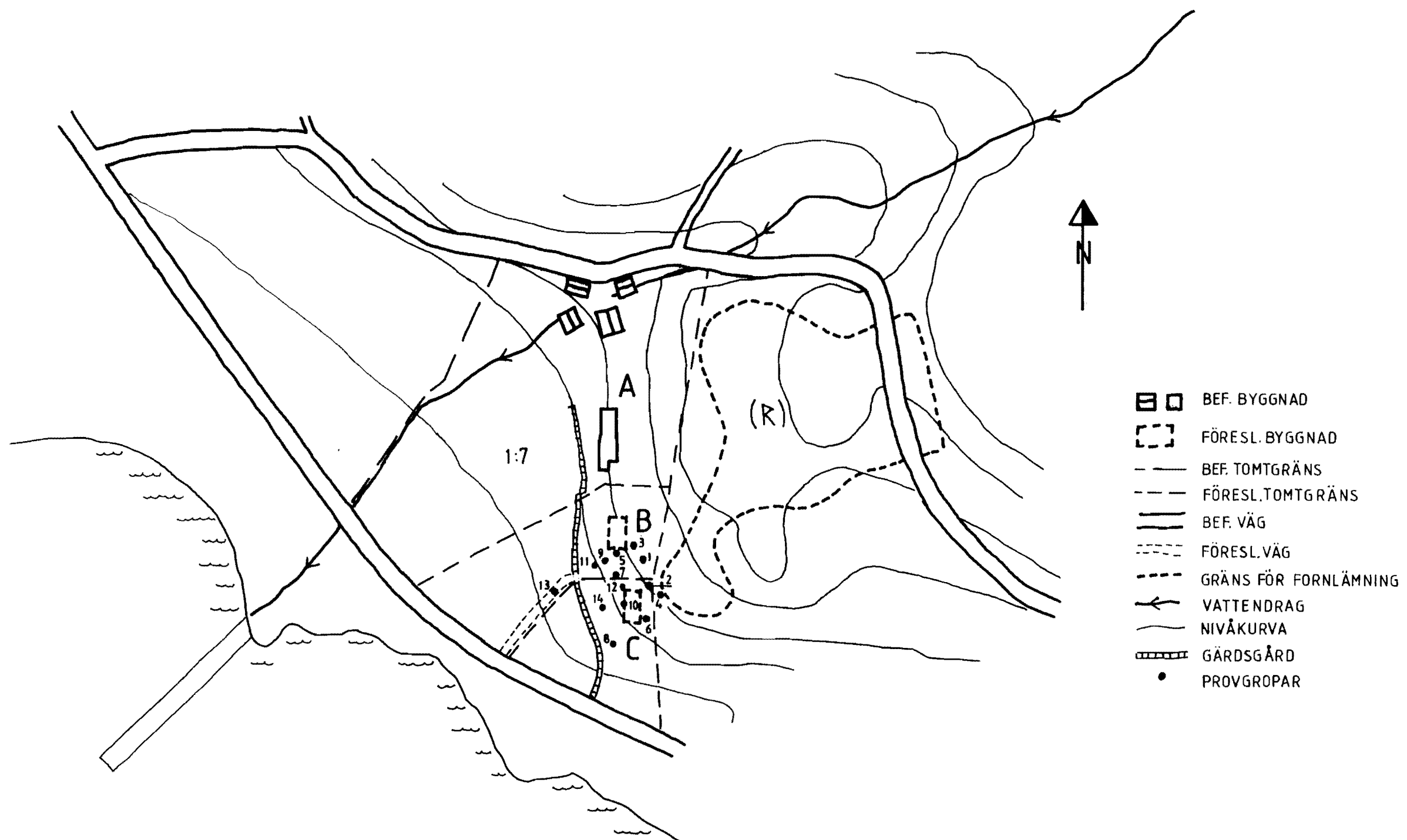
Skala 1:4000

Provgropslista

FU Ranneberg 1:7, Resteröds socken, Uddevalla kommun
 Provgroparnas storlek är 0,5 x 0,5 m.

	<u>Stratigrafi</u>	<u>Tjockkl.</u>	<u>Djup</u>
Pg.1	Förna	0,08 m	0,35
	Brungrå humös stenig sand	0,27	
Pg.2	Förna	0,06	0,30
	Brungrå sand	0,09	
	Stenig grusig sand	0,15	
Pg.3	Förna	0,06	0,28
	Grå stenig sand	0,12	
	Rödbrun sandig silt m sten	0,10	
	(0,1-0,2 m stora)		
Pg.4	Förna	0,10	0,30
	Brungrå sand	0,05	
	Brun grusig sand m stenblock	0,15	
Pg.5	Förna	0,07	0,37
	Grå stenig sand	0,13	
	Rödbrun sandig silt m sten	0,17	
Pg.6	Förna	0,08	0,15
	Gråbrun sand Berg	0,07	
Pg.7	Förna	0,07	0,35
	Brungrå sand ngn sten	0,16	
	Rödbrun sandig silt	0,12	
Pg.8	Förna	0,12	0,30
	Brungrå sand	0,08	
	Stenig grusig sand	0,10	
Pg.9	Förna	0,11	0,30
	Brungrå sand, stenig	0,06	
	Rödbrun sandig silt m sten	0,13	
	(0,2-0,3 m stora)		
Pg.10	Förna	0,12	0,35
	Brun sandig grus	0,23	
Pg.11	Förna	0,08	0,37
	Brun siltig sand	0,09	
	Rödbrun sandig silt tätt packad m stenar (0,1 m stora)	0,20	
Pg.12	Förna	0,08	0,20
	Brungrå sand	0,06	
	Stenig(blockig)sand	0,06	
Pg.13	Förna /Torv	0,03	0,20
	Siltig sand	0,15	
	Silt	0,02	
Pg.14	Förna	0,12	0,30
	Grusig stenig sand	0,18	

Fig. 3

- BEF. BYGGNAD
- FÖRESL. BYGGNAD
- BEF. TOMTGRÄNS
- FÖRESL. TOMTGRÄNS
- BEF. VÄG
- FÖRESL. VÄG
- GRÄNS FÖR FORNLÄMNING
- VATTENDRAG
- NIVÅKURVA
- GÄRDSGÅRD
- PROVGROPAR

 BOHUSLÄNS MUSEUM Box 403, MUSEIGATAN 1 S-451 19 UDDEVALLA Tel. 0522-65 65 00 Fax 0522-65 65 05		FÖRSLAG TILL NYA FASTIGHETER	
KOORDINATSYSTEM		FORNL. NR 24	FASTIGHETSBECKNING RANNEBERG 1:7
HÖJDSYSTEM		ORT, SOCKEN RESTERÖD	KOMMUN UDDEVALLA
RENRITAD AV <i>IL</i> nov-2000	RITN. NR	SKALA 1:2000	DIARIE NR P. nr. 886
LANDSKAP B0		UNDERSÖKT AR 2000 AV IL	